

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Gf.III.30.064/2022/4. szám

A felperes:

felperes Inc. (felperes székhelye)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Kardos, Pető és Törőcsik Társas Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Pető Zsolt ügyvéd, ügyvédi iroda címe)

Az alperes:

alperes neve Kft. (alperes székhelye)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

dr. Farkas Csaba ügyvéd (ügyvéd címe)

Az ügy tárgya:

Szerződésből eredő követelés érvényesítése

Az elsőfokú bíróság neve és határozatának száma:

Szegedi Törvényszék 7.G.40.045/2021/27.

A fellebbezést benyújtó fél és a fellebbezés sorszáma:

A felperes 7.G.40.045/2021/28.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 250 000 (kettőszázötvenezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A tényállás

[1] Az alperes flexibilis endoszkópok javításához szükséges termékeket gyárt, amelyeknek az ország neve való forgalmazásában működött közre a felperes.

[2] A gyártási munkákhoz használt hengerszék vonatkozásában a felperes mint kölcsönadó és az alperes mint kölcsönvevő között 2016. június 1. napján haszonkölcsön-szerződés jött létre.

[3] A felperes a 2019. augusztus 16. napján kelt e-mail üzenetében közölte az alperessel, hogy a hengerszék használatára vonatkozó megállapodást felmondja, és felszólította az alperes a hengerszék visszaadására, és annak addigi használatárát 70 000 USD megfizetésére, amelyről szóló számlát mellékelte. Tájékoztatta továbbá az alperest, hogy amennyiben 30 napon belül azt elszállítást nem biztosítja, minden megkezdett hónapra 3 000 USD használati díjat számít fel.

A felperes keresete és az alperes védekezése

[4] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 121 562,6 USD kártérítés és 98 500 USD használati díj, valamint azoknak az egyes részösszegek esedékességétől számított késedelmi kamata megfizetésére. Előadta, a felek között 2013. évben gazdasági együttműködési célzatú szóbeli megállapodás jött létre, amelynek lényege az volt, hogy az alperes flexibilis endoszkópok javításához szükséges egyes termékek gyártását végzi, míg a felperes a gyártáshoz szükséges alapanyagok beszerzésében és biztosításában, Magyarországra történő szállításában működik közre, valamint forgalmazza az elkészült és az alperes által kiszállított és kiszámlázott termékeket az ország neve, és az értékesített termékekből származó nyereségből részesedett. Emellett a gyártási munkákhoz 2015. május

23. napján az alperes használatában adott egy teljesen új, hengerszék típusa 8"×18" méretű hengerszéket is, amelynek használatára vonatkozó megállapodást – az alperes súlyos szerződésszegő magatartására hivatkozva – felmondta a 2019. augusztus 16. napján kelt e-mailjében, és felszólította alperest a hengerszék kiadására, amelynek használatáért fizetendő díjról a használatba adás időpontjától 2019. szeptemberéig számolva számlát állított ki 70 000 USD összegben. Az emailben tájékoztatta arról is az alperest, hogy a hengerszék átadása havi 3 000 USD használati díjat fog felszámolni. Állította, az alperes a felek közötti megállapodás szerint kialakult, sikeresen működő gyakorlattól teljes mértékben eltért, minden előzetes tájékoztatás nélkül megszakította a termékek kiszállítását felperes felé, amelynek egyetlen célja a felperes ellehetetlenítése volt, ugyanis tudomására jutott, hogy partnercégeit az alperes megkereste azzal az ajánlattal, hogy a az értékesítést maga végezné. Hivatkozott továbbá arra, a vele való egyeztetés nélkül az alperes önkényesen megváltoztatta a gyártott termékekre kialakított árstruktúrát, jelentősen felülszámlázva a termékeket, amelyből eredő különbözetről az alperes felé számlát állított ki, azonban az összeget az alperes nem fizette meg, annak ellenére, hogy a számlákat nem vitatta.

[5] Álláspontja szerint a termékek szállításának tájékoztatás nélküli megszakításával az alperes a megállapodás azon részét szegte meg, miszerint az elkészült termékeket a felperesnek megküldi külföldi forgalmazás érdekében. Szerződésszegésnek tekintette továbbá, hogy a megkerülésével próbált értékesíteni az alperes a korábban a felperes közbenjárása folytán megszerzett üzleti partnereknek, amellyel megsértette a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 1:3. §-ában meghatározott jóhiszeműség elvét. Megítélése szerint szerződésszegő az alperesnek az a magatartása is, hogy a termékek túlárazott részeit a felperessel fizettette meg úgy, hogy az árak kialakítására semmilyen ráhatása nem lehetett, az árváltoztatási szándékáról felperest az alperes semmilyen módon nem tájékoztatta, megsértve ezzel a Ptk. 6:62. §-a alapján fennálló tájékoztatási kötelezettségét. A szándékos szerződésszegő magatartások következtében pedig az alperes a Ptk. 6:142. §-a és 6:143. §-a alapján teljes kártérítésre köteles. A szerződésszegő magatartásokkal összefüggő káraként a felek hosszú távú – de utóbb az alperes magatartása miatt megghiúsult – együttműködésében bízva öt évig, ellenérték nélkül biztosított és küldött alapanyagok 9 592,8 USD összegét, az alperes által kiszállított és kiszámlázott, de a magatartása miatt a felperes által értékesíteni nem tudott eszközök 56 314 USD összegét, valamint a felülszámlázott eszközök helyes ára feletti 55 655,8 USD összegét jelölte meg.

[6] Érvelése szerint a hengerszék kapcsán a felek között bérleti jogviszony jött létre, amely esetében a használat ellenértékében kifejezetten ugyan nem állapodtak meg, de a Ptk. 6:61. §-a szerinti visszterhesség vélelme alapján felperest ellenszolgáltatás illeti meg, és a Ptk. 6:336. § (1) bekezdése értelmében a bérlő a dolog használatáért bérleti díj fizetésére köteles, amelynek havi összegét a hengerszék jelentős piaci értéke alapján határozta meg. A bérleti jogviszony felmondása követő időre a díjigényét arra alapította, hogy a hengerszéket az alperes jogosulatlanul tartja vissza, amely miatt a Ptk. 6:341. § (3) bekezdése alapján a jogviszony fennállása alatti díj követelésére jogosult.

[7] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Vitatta, hogy a felek között 2013. évben szóban hosszú távú, gazdasági együttműködési célzatú megállapodás jött létre. A hengerszék kapcsán előadta, az 2016. május 31. napján érkezett Magyarországra, és ezt követően a használatára vonatkozóan a felek között haszonkölcsön-szerződés jött létre határozatlan időtartamra. Ezt követően a felek 2017. március 6. napján megállapodtak abban, hogy a hengerszék az alperes tulajdonába kerül, az alperesnek a felperessel szemben fennálló,

engedményezés útján megszerzett követelése ellenében. Emiatt a felperesnek írt több levélben is vitatta a használati díjról kiállított számlákat. Állította, az általa kiszállított és a felperes által átvett termékek árát a felperes nem fizette meg. A felperes felé a szállítást azért szüntette meg, és keresett meg közvetlenül másik céget, mert a felszólítások nem vezettek eredményre. Utalt arra, a termékeket nem árazta túl, az árat a kereslet-kínálat határozta meg.

[8] Az elsőfokú bíróság a 2021. december 14. napján megtartott érdemi tárgyaláson – a tényállítás, kereseti kérelem következtetlenségének kiküszöbölése kapcsán – felhívta a felperest, hogy 25 nap alatt terjesszen elő a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 170. §-ának megfelelő keresetlevelet, azaz abban pontos tényállítást tegyen részkereseti kérelmenként arra vonatkozóan, hogy a felek között mikor, milyen tartalommal jött létre szerződés, annak mi volt a tárgya, tartalma, a feleket illető jogok, illetve terhelő kötelezettségek, a teljesítési határidő, a szolgáltatás tárgya, az ellenszolgáltatás, és ezek alapján jelölje meg az egyes részkereseti kérelmek pontos jogalapját. Figyelmeztette a felperest, amennyiben a felhívásnak nem tesz eleget és változatlanul hiányos tartalmú keresetlevelet terjeszt elő, az érdemi szakban azt hiányos tartalma alapján bírálja el.

[9] A felperes a felhívás átvételét követően a keresetétől elállt, amelyhez azonban az alperes nem járult hozzá. A folytatódó eljárásban a felperes hivatkozott arra, hogy a keresetlevelének és a nyilatkozatainak nincs olyan hiánya, amely az érdemi elbírálást akadályozná, az alperes által az ország neve benyújtott és a jelen perben csatolt keresetlevél is megállapítható a felek közötti jogviszony tartalma. Utalt arra, az alperes a 9 654 USD összeget az eljárásban nem vitatta.

Az elsőfokú ítélet

[10] Az elsőfokú bíróság ítéletével az eljárás felfüggesztése iránti kérelmet és a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 1 500 000 forint perköltséget. Határozatának indokolása szerint a felperes keresetében egy jogviszonyra, azonban három egymással részben összefüggő, részben különálló követelésre hivatkozott, azonban egyik keresetrész sem tartalmazott olyan élettényállási-elemet, amelyből megállapítható lett volna a felek közötti jogviszony tartalma, tárgya, a feleket illető jogok és kötelezettségek rendszere. Ezért a per érdemi szakaszában – észlelve a kereset hiányosságát – 22. sorszámú végzésével felhívta a felperest valamennyi részkereseti kérelem tekintetében határozott, pontos tényállítás előterjesztésére, amely felhívásnak nem tett eleget. Nem fogadta el a felperes arra való hivatkozását, hogy az ország neve a jelen per alperese által benyújtott keresetlevélből a felek közötti jogviszony pontos tartalma megállapítható lenne, mivel az abban írtak a magyar eljárásjog által megkívánt élettényállási-elemeket pontosan nem tartalmazzák. Ezért arra a következtetésre jutott, hogy a hiányos kereset érdemi elbírálásra alkalmatlan. Nem találta indokoltnak az eljárás felfüggesztését, mivel a jogvita elbírálása – érdemi tárgyalásra alkalmas kereset esetén – nem függ olyan előzetes kérdés elbírálásától, amelynek tárgyában az eljárás a büntetőbíróság hatáskörébe tartozik.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[11] Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, elsődlegesen annak a keresete szerinti megváltoztatását, másodlagosan hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására kötelezését kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az érdemi tárgyalási szakban anyagi pervezetésével nem egyértelműen, így teljesíthetetlen és egyébként szükségtelen nyilatkozat megtételére hívta fel. A keresetben és a perfelvételi nyilatkozataiban ugyanis részletesen ismertette a per tárgyává tett jogviszony ismérveit, valamint feltüntette a tényállást, a kereseti kérelmeket, az érvényesíteni kívánt jogot és a jogalapot. Hivatkozott arra, a keresetlevele tartalmazta azt is, hogy a felek közösen alakították ki az értékesítésre szánt termékek árstruktúráját, amelynek bemutatására, alakulásának szemléltetésére okirati bizonyítékként diagrammot csatolt az eljárás során. Megjelölte továbbá az eljárásban azokat az alperesi magatartásokat, amelyekkel a felek közötti megállapodást megszegve kárt okozott. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság lényegében egy írásbeli szerződés becsatolásával megegyező szintű tényállás előadást várt el, amely azonban a perbeli szerződés ismérvei alapján nem lehetséges. Hangsúlyozta, a hengerszék használati díját érintő kereseti kérelme jogalapját, jogi indokát, a tulajdonosi jogosultságát alátámasztó tényeket szintén ismertette, állításának alátámasztására okiratokat csatolt. Megítélése szerint az érdemi tárgyalási szakban a bíróságnak a bizonyítást le kellett volna folytatnia és a kereseti követelés megalapozottságáról kellett döntenie, amely kötelezettségének azonban nem tett eleget a helytelen anyagi pervezetés eredményeként.

[12] Utalt arra, az elsőfokú bíróság eljárása az Alaptörvény 28. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogot is sérti, mivel az eredetileg perfelvételre alkalmasnak tekintett keresete alapján a jogvita kereteinek rögzítését követően, a bizonyítási szakban történt átszignálás folytán minősítette a bíróság a keresetet hiányosnak. Véleménye szerint nincs arra jogi lehetőség, hogy egy ügy érdemi elbírálásának menete alapvetően megváltozzon attól függően, hogy az ügyben bíróváltás következik be, és az ügy új bírója az ügyet maga másként értékeli, és egyes eljárásjogi intézményeket azok céljával, lényegével ellentétesen alkalmaz. Kiemelte, az anyagi pervezetés körében kiadható felhívás nem lehet azonos a Pp. 170. §-ának megfelelő keresetlevél becsatolására szóló felhívással, különösen nem az érdemi tárgyalási szakban. A Pp. 176. § (5) bekezdése értelmében a kereset befogadását követően a perfelvétel során kiderülő újabb hiányosság estében van mód annak pótoltatására, de kizárólag a perfelvételi szakban. Anyagi pervezetéssel tehát a perfelvételi nyilatkozat hiányossága pótolható, azonban ez nem azonos a kereset jogalapjával kapcsolatos nyilatkozattal, vagy magával a kereset újra előterjesztésével. Kitért arra, az elsőfokú bíróság 2. sorszám alatti felhívása a használati díjra vonatkozó követelés esetében nem értelmezhető, mivel annak jogalapját az képezi, hogy az alperes jogosultság nélkül, szerződés hiányában használja a felperes eszközét. Nem értelmezhető továbbá a felhívás a 9 592,80 USD összegű kereseti részre sem, mivel azt az alperes ellenkérelmében nem vitatta. Ezért ekörben a kereset elutasításának nem is lehetett volna helye. Ezért a kereset teljes elutasítására nem kerülhetett volna sor, a használati díj és a 9 592,80 USD követelés kapcsán a bizonyítás részben lefolyt, részben indítványok alapján folyhatott volna tovább, amelynek hiánya miatt az elsőfokú bíróság a Pp 346. § (5) bekezdését is megsértette.

[13] Az alperes ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult. Hangsúlyozta, a kereseti kérelem érdemi tárgyalásra alkalmatlan, mivel nem állapítható meg, hogy a felek között milyen tartalommal jött létre szerződés. A szerződésszegés bizonyítására pedig csak azt követően kerülhetett volna sor, ha a felek közötti szerződés létrejött, annak tartalma igazolt. Vitatta a közös árstruktúra kialakítására vonatkozó felperesi állítást, amely kapcsán a felperes által becsatolt okiratról korábban nem is

volt tudomása. Megjegyezte, a felperesnek lehetősége volt arra, hogy az elsőfokú bíróság felhívására érdemben nyilatkozzon, azonban a kereseti kérelemtől való elállással azt a szándékos célzatos akaratát juttatta a bíróság és a másik fél tudomására, hogy nem tartja fenn a kereseti kérelmét.

Az ítéltábla döntésének indokai

[14] A fellebbezés alaptalan.

[15] A Pp. 370. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a fellebbezés 371. § (1) és (2) bekezdésében megjelölt tartalmi követelményei körében előadottak. E jogszabályi rendelkezésből következik, hogy korlátot nem csak az képez, hogy a fellebbező fél milyen tartalmú másodfokú döntést kér, hanem az is, hogy ezt milyen indokkal teszi, melyik eljárási vagy anyagi jogszabály megsértésére hivatkozik.

[16] Ennek megfelelően a felülbírálat keretében – figyelemmel a fellebbezés indokaira – az ítéltábla vizsgálta egyrészt a Pp. 369. § (1) bekezdése szerinti jogkörben eljárva, hogy sértett-e eljárási szabályt az elsőfokú bíróság az ítélet indokolásával kapcsolatban, másrészt a Pp. 369. § (3) bekezdés c) és e) pontja szerinti felülbírálati jogkörében azt, hogy helyesen jutott-e az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a kereset az alperes nyilatkozatainak hiányossága miatt nem megalapozott, és az elsőfokú bíróság ezzel összefüggő anyagi pervezetését.

[17] Elsőként az ítéltábla a Pp. 369. § (1) bekezdése szerinti felülbírálati jogkörében eljárva vizsgálta azt, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 346. § (5) bekezdésében írt indokolási kötelezettségét megsértette-e.

A Pp. 346. § (1) bekezdése alapján az ítélet részét képezi az indokolás is. A Pp. 346. § (4) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az indokolás tartalmazza egyebek mellett a bíróság által megállapított tényeket és jogi indokolást, amely ugyanezen szakasz (5) bekezdése szerint tartalmazza az ítéletalapjául szolgáló jogszabályokat és szükség esetén azok értelmezését, a megállapított tényekre vonatkozó bizonyítékokat azokkal a körülményekkel együtt, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, a tények megállapításának egyéb körülményeit, továbbá azokat az okokat, amelyek miatt a bíróság valamely tényállítást nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte.

A jogi indokolással szemben a követelmény az, hogy a döntéshez mérten szükséges körben indokolja meg jogi szempontból is ítéletét oly módon, hogy az a felek számára logikailag, a döntéshez vezető jogi lépéseket illetően érhető, meggyőző legyen, így biztosítja az indokolás a döntés megalapozottságát (Kúria Pfv.III.21.618/2019/5.).

Jelen esetben az elsőfokú bíróság indokát adta a kereset elutasításának, amely az volt, hogy a felperes a felhívás ellenére nem jelölte meg a felek közötti jogviszony tartalmát, tárgyát, a feleket illető jogok és kötelezettség rendszerét. Az pedig, hogy az elsőfokú bíróság az ügyben kialakított álláspontja miatt, abból következően szükségtelen kérdéseket nem vizsgált, nem jelenti a Pp. 346. § (5) bekezdésének megsértését, a jogi indokolás helytállósága az ügy érdemére tartozó kérdés. Ezért az ítélet indokolásának nem volt olyan hiányossága, amely az ítélet hatályon kívül helyezését eredményezte volna.

[18] Ezt követően a fellebbezés kapcsán az ítéltábla a Pp. 369. § (3) bekezdés c) és e) pontja szerinti felülbírálati jogkörben az elsőfokú ítélet anyagi jognak való megfelelőségét, az elsőfokú bíróság anyagi pervezetését vizsgálta.

A felperes valós tárgyi keresethalmazatban terjesztette elő kártérítési igényét az egyes kártételek eltérő jellegére tekintettel, amely mellett a hengerszék használatával kapcsolatban előterjesztett igénye szintén valós tárgyi keresethalmazatot alkot. A felperes fellebbezési érvelésével szemben ezek mindegyikére, így a 9 592,80 USD összegű követelésre is kiterjedt az alperes vitatása. Ezen igényét a felperes szerződésszegésre alapította, amely így feltételezi a felek közötti valamilyen jogviszony fennálltát. Az alperes ellenkérelmében hivatkozott arra, hogy a felperes által állított jogviszony nem jött létre, tehát e nyilatkozatával már jogalapjában vitatta a 9 592,80 USD összegű követelést, majd a G.40.074/2020/7. számon a perfelvételi szakban érkezett beadványának 5. pontjában a felperes e követeléshez kapcsolódó számláit összecszerúságában is vitatta, a számlákban megjelölt követelést nem ismerte el. Ezért nem lehet a Pp. 203. § (1) bekezdés a) pontja szerint úgy tekinteni, hogy az alperes a 9 592,80 USD összegű követelést ne vitatta volna, így az vizsgálható volt a perben.

[19] A felperes állította fellebbezésében, hogy a perben előadta a keresete elbírálásához szükséges valamennyi tényt és jogalapot, ezért e körben az elsőfokú bíróság anyagi pervezetésének nem volt helye.

A Pp. 170. § (2) bekezdése alapján a keresetlevél érdemi részében fel kell tüntetni a bíróság ítéleti rendelkezésére irányuló határozott kereseti kérelmet, az érvényesíteni kívánt jogot a jogalap megjelölése útján, az érvényesíteni kívánt jogot és a kereseti kérelmet megalapozó tényeket, az ezek közötti összefüggés levezetésére vonatkozó jogi érvelést, a tényállításokat alátámasztó és rendelkezésre álló bizonyítékokat, bizonyítási indítványokat. A tényállítás, az érvényesíteni kívánt jog, a kereseti kérelem szorosan összefügg, az érvényesíteni kívánt jogot és a kereseti kérelmet megalapozó tények köre tehát ügynként változó, a konkrét jogtól, kereseti kérelemtől függ, hogy milyen tényeket és milyen terjedelemben kell a felperesnek a keresetlevélben előadnia. Nem feltétlenül szükséges így a jogviszony teljes történéseit feltárni, hanem valamennyi, a minősítéssel felhívott jog törvényi tényállásának megfeleltethető, jogra mutató történeti tényállási elemeket kell előadni. A tényállítást azonban nem pótolja, hogy a felperes az általa állítandó tényre – tényállítás nélkül – bizonyítási indítványt terjeszt elő (BDT2019. 4108.).

[20] A keresetlevélben előadott tényállítás hiányossága esetén a 2020. december 31. napjáig hatályos Pp. 176. § (1) bekezdése értelmében hiánypótlási felhívás kiadásának mellőzésével a keresetlevél visszautasításának volt helye, míg a 2021. január 1. napjától hatályos Pp. 176. § (2) bekezdés e) pontja alapján a bíróságnak először fel kell hívnia a

felperest a hiányok pótlására, és annak elmulasztása esetén kerülhet sor a keresetlevél visszautasítására. A Pp. 176. § (5) bekezdésének első mondata akként rendelkezik, hogy a hiánypótlásra felhívó végzésben a bíróságnak a keresetlevél hiányosságait teljeskörűen fel kell tüntetnie, tehát a tényállás hiányossága esetén meg kell jelölnie, hogy a felperesnek mely tények tekintetében kell további előadást tennie. Ez a jogszabályi rendelkezés azonban nem jelenti azt, hogy amennyiben a bíróság a későbbiekben észlel hiányosságot, annak pótlását ne rendelhetné el. A Pp. 176. § (5) bekezdés második mondata ugyanis azt írja elő, hogy ha a felperes a hiánypótlásra felhívó végzésben feltüntetett valamennyi hiányt pótolta, de a bíróság újabb hiányosságot állapít meg, azt a perfelvétel körében kell pótolni. Ez az újabb hiányosság bármilyen hiányosság lehet, így olyan is, amelyet a keresetlevélben már eredetileg is fel kellett volna tüntetni, mivel a jogszabály e körben nem tartalmaz szűkítést. Az „újabb hiányosság” kifejezés akként értelmezendő, hogy az bíróság által addig nem észlelt hiány, így nem annak van jelentősége, hogy az mikor állt fenn, hanem annak, hogy azt a bíróság mikor állapította meg. A kereset közlését, azaz a perindítás joghatásainak beálltát [Pp. 180. § (1) bekezdés] követően azonban a keresetlevél már nem utasítható vissza, és az eljárás sem szüntethető meg, mivel a Pp. 240. § (1) bekezdése nem utal vissza a Pp. 176. § (2) bekezdés e) pontjára. A bíróság ezt követően a Pp. 237. § (1) bekezdése alapján az anyagi pervezetés eszközével élve hat közre abban, hogy a felperes a perfelvételi nyilatkozatát teljes körűen előadja, illetve annak hibáit kijavítsa. Amennyiben a fél a bíróság anyagi pervezetése ellenére valamely perfelvételi nyilatkozatot nem, vagy nem teljes körűen terjeszt elő, a Pp. 183. § (6) bekezdése alapján a bíróság a fél perfelvételi nyilatkozatát hiányos tartalma szerint, a rendelkezésre álló peranyag alapján bírálja el. Abban az esetben tehát, ha a perindítás hatályainak beálltát követően a felperes a bíróság felhívása ellenére keresetének jogalapját, az érvényesíteni kívánt jogot megalapozó tényállást, illetőleg jogi érvelést teljes körűen nem terjeszti elő, nem egészíti ki, ennek következménye az eljárás ezen szakaszában már nem a keresetlevél visszautasítása vagy eljárás megszüntetése, hanem a kereset érdemben való elutasítása lehet (BDT2019. 4110.).

[21] Lényeges az anyagi pervezetés kapcsán, hogy a keresetlevél hiányossága esetén is alkalmazható, mivel a Pp. 237. § (1) bekezdése szerint a Pp. anyagi pervezetést szabályozó 237. §-a alkalmazásában a perfelvételi nyilatkozatnak kell tekinteni a keresetlevélben feltüntetett nyilatkozatot is. Emellett az anyagi pervezetés a per érdemi szakában is gyakorolható (BH2022. 47.), amelyet alátámaszt az is, hogy az arra vonatkozó szabályok a Pp.-nek a perfelvételi és érdemi tárgyalási szakban alkalmazandó közös rendelkezéseit tartalmazó XIV. Fejezetében találhatók. Ennek nem mond ellent a Pp. 176. § (5) bekezdésének az az előírása, hogy a hiánypótlást követően megállapított újabb hiányosságot a perfelvétel körében kell pótolni. Ez a bíróság számára határoz meg kötelezettséget, de nem zárja ki, hogy annak esetleges elmulasztása esetén a későbbiekben az érdemi tárgyalási szakban a bíróság anyagi pervezetést végezzen. Nincs továbbá a Pp.-nek olyan rendelkezése sem, amely kizárná az anyagi pervezetést arra az esetre, ha a bíróság a keresetet korábban perfelvételre alkalmasnak találta, így a bíróság nincs kötve a keresetlevél tartalmát érintő korábbi álláspontjához. Nem jelent ezért eljárási szabálysértést, ha az elsőfokú bíróság akár az összetételében történt változás nélkül, akár az abban történt változást követően él anyagi pervezetéssel. Következésképpen nem volt jelen perben annak akadály, hogy az elsőfokú bíróság az érdemi tárgyalási szakban anyagi pervezetést végezzen.

Miután a felperes az elsőfokú bíróság anyagi pervezetés körébe tartozó felhívásának nem tett eleget, és arra hivatkozott mind az elsőfokú eljárásban, mind a fellebbezésében, hogy a keresetlevele, perbeli nyilatkozatai nem hiányosak, azt kellett vizsgálni, hogy a helyes volt-e

az elsőfokú bíróság anyagi pervezetése, és a rendelkezésre álló nyilatkozatok, peradatok alapján a felperes követelése megalapozott-e.

[22] A felperes keresetét a kártérítési követelése kapcsán arra alapította, hogy a felek között szerződés jött létre, amelyből eredő egyes kötelezettségeit az alperes megszegte, és azzal összefüggésben kára keletkezett.

A Ptk. 6:142. §-a akként rendelkezik, hogy aki a szerződés megszegésével a másik félnek kárt okoz, köteles azt megtéríteni. E jogszabályi rendelkezésben szabályozott kártérítési felelősség alapja a szerződésszegés, amely a Ptk. 6:137. §-a alapján bármely kötelezettség szerződésszerű teljesítésének elmaradása. A Ptk. 6:142. §-a alkalmazásának tehát elengedhetetlen feltétele, hogy a felek között szerződéses jogviszony álljon fenn, és legyen olyan – akár a felek által kikötött, akár jogszabály alapján a szerződés részét képező – kötelezettség, amelynek szerződésszerű teljesítése elmarad. Ezért a szerződésszegésből eredő kártérítés iránti perben a keresetlevélnek tartalmaznia kell a felek közötti szerződés tényét, létrejöttének idejét, továbbá a szerződésszegéssel érintett szerződéses rendelkezés, a szerződésszegő magatartás és a kár mibenlétének megjelölését, valamint a károkozó magatartás és a bekövetkezett kár közti okozati összefüggés ténybeli alapját. A szerződésszegésből eredő kár megtérítése iránti kereset esetében tehát nem elegendő a szerződés létrejöttére előadást tenni, hanem fel kell tüntetni azokat a szerződésbeli rendelkezéseket is, amely(ek)nek megszegését a felperes állítja. E kötelezettsége alól a felperes nem mentesülhet arra való hivatkozással, hogy a peres felek között a szerződés szóban jött létre, és a felek a szerződés tartalmát a Ptk. 6:59. § (2) bekezdése szerint szabadon állapíthatják meg.

[23] Jelen esetben a felperes keresetében előadta, hogy az alperes által gyártott, flexibilis endoszkópok javításához szükséges termékeket ország neve történő forgalmazásában működött közre. A felperesi tényállítást ebben a részben az alperes sem vitatta, maga is állította ellenkérelmében, hogy szállított az alperesnek eszközöket. Ezért ennek tényét az ítéltábla a Pp. 203. § (2) bekezdés a) pontjára figyelemmel tényként állapította meg, ezzel kiegészítve az elsőfokú ítélet tényállását. Önmagában azonban ebből nem állapítható meg a felek közötti jogviszony pontos tartalma, így az a rendelkezés sem, amelyet esetlegesen az alperes nem teljesített. A felperes a szerződésszegő magatartásokat keresetlevelében egyértelműen megjelölte, azonban álláspontjától eltérően a keresetlevele nem tartalmazza pontosan és beazonosíthatóan azon szerződéses rendelkezéseket, amelyeket érintően az alperes szerződésszegő magatartásait állította.

[24] A felperes általánosságban jelölte meg, hogy részére az alperesnek termékeket kell megküldenie, és arra hivatkozott csupán a keresetében, hogy az alperes a „megállapodás szerint kialakult gyakorlattól” tért el. Ebből azonban pontosan nem derül ki, hogy miként alakultak a termék átadásával összefüggésben az alperes szerződéses kötelezettségei.

A felperes szerződésszegő magatartásként hivatkozott arra is, hogy az ő megkerülésével értékesítette az alperes a termékeit az ország neve, azonban a keresetlevél e körben sem tartalmazza annak pontos meghatározását, hogy a felperes általi forgalmazáshoz kapcsolódóan vállalt-e és milyen kötelezettséget.

Szerződésszegő magatartásként állította továbbá azt is, hogy magasabb összegben követelt az alperes vételárat, azonban ez esetben sem jelölte meg a felperes, hogy az árat és annak kialakítását illetően az alperes milyen kötelezettséget vállalt, G.40.045/2021/4. sorszámú beadványában is csupán a megállapodás szerinti árstruktúrára utalt, azt azonban nem fejtette ki, hogy pontosan miben állapodtak meg, miként határozták meg az árat, amelytől az eltérést állította. Ez önmagában a perben becsatolt, a felperes saját maga által készített diagrammból sem következik, az nem is tekinthető határozott tényállításnak.

[25] A felperes keresetlevele tehát nem tartalmazza azoknak a szerződéses rendelkezéseknek a megjelölését, amelyek megszegésére alapította a Ptk. 6:142. §-a szerinti kártérítési igényét. Ilyen szerződéses rendelkezésekre nyilatkozatot nem is tett az elsőfokú bíróság G.40.045/2021/22. sorszámú jegyzőkönyvbe foglalt felhívásáig, amely vonatkozott e szerződéses rendelkezésekre is, mivel abban az szerepelt, hogy a felperesnek előadást kell tennie a felek jogviszonyának tartalmára, az abból eredő jogokra és kötelezettségekre. Helyesen jutott ezért az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a kártérítési igényt illetően szükséges az általa gyakorolt anyagi pervezetés a felperes által hivatkozott szerződés tartalmára vonatkozóan. Ennek ellenére pedig a felperes nem jelölt meg olyan szerződéses rendelkezéseket, amelyekből származó valamely kötelezettség szerződésszerű teljesítésének elmaradását jelentenék az alperes sérelmezett magatartásai. Ezért nem állapítható meg, hogy az alperes szerződést segezt volna, így hiányzik a Ptk. 6:142. §-a szerinti kártérítési felelősség egyik jogszabályi feltétele. Mindezekre tekintettel a felperes alappal nem követelhet kártérítést az alperessel szemben, amely miatt az erre irányuló keresetet el kellett utasítani.

[26] A hengerszéket érintő kereseti kérelem kapcsán a felperes megalapozottan kifogásolta az elsőfokú bíróságnak azt az álláspontját, hogy a keresetlevél hiányos.

A felperes a hengerszéket érintő kereseti kérelmének jogalapjaként a Ptk. 6:331. § (1) bekezdését és a 6:341. § (3) bekezdését jelölte meg, azaz a hengerszék használatáért az állított bérleti jogviszony időtartamára, majd a jogviszony megszűnését követően a bérlet tárgyának visszatartása miatt bérleti díj iránti igényt érvényesített. Ilyen kereseti kérelem esetében a keresetlevélben fel kell tüntetni a bérleti jogviszony létrejöttének és megszűnésének tényét, időpontját, valamint a bérleti díjra vonatkozó szerződési tartalmat és összeget. Ez utóbbi nem kizárólag szerződési kikötés és a felek által megállapított összeg lehet, mivel a szerződés létrejötte esetében az ellenszolgáltatás, így a bérleti díj mértékének egyértelmű meghatározása hiányában Ptk. 6:63. § (3) bekezdésére figyelemmel a teljesítési helynek megfelelő piacon a teljesítési időben kialakult középár a megfizetendő összeg.

Jelen esetben a felperes e kereseti kérelme vonatkozásában tényállítást tett a szerződés létrejöttére, megszűnésére, azok idejére, és előadta, hogy a használat ellenértékében kifejezetten nem állapodtak meg, de a Ptk. 6:61. § szerint visszterhesség vélelme alapján ellenszolgáltatás illeti meg a hengerszék alperes általi használatáért, amelynek összegét a piaci értéket figyelembevéve határozta meg. Ezért a hengerszéket érintő kereseti kérelem megfelelt a Pp. 170. § (2) bekezdés c) pontjában foglaltaknak is, amely miatt az ítéltábla a Pp. 369. § (3) bekezdés e) pontja szerinti felülbírálati jogkörében eljárva vizsgálta ezen kereseti kérelem megalapozottságát.

[27] Az alperes vitatta, hogy a felperes által állított időpontban bérleti szerződés jött volna létre a felek között a hengerszék használata tárgyában, és állította, hogy a hengerszéket a felperes által megjelölt időpontot követően hozták be Magyarországra, amely után haszonkölcsön szerződés jött létre, és így a hengerszéket ingyenesen használhatta. Az állítása alátámasztására csatolta a haszonkölcsön szerződésről készült okiratot is, amely kapcsán a felperes nem vitatta, hogy azt az akkori vezető tisztségviselője és az alperes vezető tisztségviselője írta alá, így az okirat a Pp. 325. § (3) bekezdésére figyelemmel tanúsítja, hogy a felek az abban foglalt szerződéses nyilatkozatukat megtették. Ezen okirat tartalmát nem teszik kétséggé a felperes által becsatolt írásbeli nyilatkozatok, amelyek a szerződésnek a felperes iratai közötti fellelhetőségének hiányára és a haszonkölcsön szerződés felperes részéről való megköthetőségének amerikai jogi megítélésére vonatkoznak. Önmagában ugyanis az a körülmény, hogy az egyik szerződő félnek jelenleg nincs az irat a birtokában, nem jelenti azt, hogy ilyen szerződés ne jött volna létre. Az ügyvéd által a szerződés felperes általi megköthetőségének mikéntjére – előzetes „directori gyűlés” szükségességére – tett nyilatkozat pedig az abban foglaltaknak semmilyen jogszabályi alapját nem jelöli meg, illet a felperes perbeli nyilatkozata sem tartalmaz. A használatra vonatkozó ingyenes jogviszony létét támasztja alá az is, hogy a felperes pedig 2019. augusztusáig bérleti díjat nem is követelt, arról számlát nem küldött meg a felperesnek, illet a perben nem is állított. Kétségtelen, az alperes a peres eljárást megelőzően a használati díj iránti követelés vitatásakor kifejezetten nem állította, hogy a felek között haszonkölcsön-szerződés jött létre, azonban a 2019. augusztus 16. napján kelt e-mail üzenetében a felperes sem hivatkozott bérleti szerződés létrejöttére, csupán használatra vonatkozó megállapodásra, amelynek a haszonkölcsön-szerződés is minősül. Ezért az alperesnek a peres eljárást megelőzően tett nyilatkozata nincs ellentmondásban a perbeli nyilatkozatával. Ezen túlmenően a felperes bérleti jogviszonyra vonatkozó előadását cáfolja az állított bérleti jogviszony létrejötte időpontjának megjelölése, mivel azt a felperes keresetében 2015. május 23. napjában jelölte meg, azonban az alperes által csatolt – és a felperes által sem vitatott okiratok – szerint a hengerszék 2016. évben került Magyarországra, tehát a felperes által állított időpontban a bérleti jogviszony létre sem jöhetett.

[28] A felperes a hengerszékre vonatkozó jogviszony kapcsán tanú 1 neve, továbbá – utólagos bizonyításként előterjesztve – tanú 2 neve és tanú 3 neve tanúkénti meghallgatását kérte, amely tanúbizonyítások lefolytatásának nem volt helye. tanú 1 neve címét ugyanis a felperes megjelölni nem tudta (G.40.045/6. számú jegyzőkönyv 2. oldal utolsó előtti bekezdés), míg tanú 2 neve és tanú 3 neve tanúk esetében az utólagos bizonyítás Pp. 220. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott feltételei nem álltak fenn, így a Pp. 220. § (7) bekezdése alapján figyelmen kívül kellett hagyni. A felperes előtt ezen személyeknek a felek közötti jogvitában felmerült szerepe már a perfelvételi szakban ismert volt, ezért nem volt akadálya annak, hogy maga is bizonyítási indítványt terjesszen elő azok tanúkénti meghallgatása érdekében. Ezért az a körülmény, hogy az alperes e személyek meghallgatására irányuló bizonyítási indítványát visszavonta, nem jelenti azt, hogy a felperes önhibáján kívül utóbb szerzett volna tudomást a tanúk személyéről.

[29] Mindezek alapján az alperes által becsatolt okirat alapján megállapítható volt, hogy a hengerszék használatára a felperes állításával szemben haszonkölcsön-szerződés jött létre, amelynek tényével az ítéltábla a tényállást kiegészítette.

A haszonkölcsön-szerződés esetében a Ptk. 6:357. § (1) bekezdése értelmében a dolog használatának átengedése ingyenesen történik, és erre a jogviszonyra nem alkalmazhatók a

bérletre vonatkozó jogszabályi rendelkezések, így a Ptk. 6:331. § (1) bekezdése és a Ptk. 6:341. § (3) bekezdése. Ezért bérleti díj nem követelhető az alperestől sem a jogviszony fennállása alatt, sem annak megszűnése után a szerződés tárgyának visszaszolgáltatásának elmulasztása esetére, azaz a hengerszék érintő kereseti kérelem is alaptalan.

[30] Nem volt jelentősége a jogvita mikénti elbírálása szempontjából, így nem kellett azt vizsgálni, hogy az alperes a hengerszék tulajdonjogát megszerezte-e. A haszonkölcsön-szerződés ingyenessége miatt a tulajdonszerzés kérdését kizárólag a jogviszony esetleges megszűnését követő időre érvényesített követelésnél kellene elbírálni az alperesi birtoklás jogszerűsége körében. A jogviszony esetleges megszűnése utáni időre a felperes keresetét azonban kizárólag a Ptk. 6:341. § (3) bekezdésére alapította, amely jogszabályi rendelkezés csak a bérleti szerződésre irányadó, az tehát nem ad alapot haszonkölcsön-szerződés megszűnését követően a visszatartott dolog használata ellenértékének követelésére. Miután használati díj iránti igényének jogalapjaként a felperes más jogot nem jelölt meg, az alperes védekezésének ismeretében sem, így a Pp. 342. § (3) bekezdése alapján a döntés nem terjedhetett ki más olyan jogra, amely a szerződéses jogviszony megszűnését követően az alperes tulajdonszerzése hiányában a jogalap nélküli használat ellenértékének követelésére adna alapot.

[31] A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[32] A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles megtéríteni az alperesnek a jogi képviselével felmerült, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdése szerint a kifejtett tevékenységgel (egy rövid fellebbezési ellenkérelem előterjesztése) arányos ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségét.

Szeged, 2022. november 7.

Dr. Jobbágy Ildikó s.k.

Dr. Tolna András s.k.

Dr. Dobler László s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

táblabíró